

EEN CURSIEF EINDPUNT

Het is een nostalgisch genoegen om een bijdrage te leveren aan het Liber Amicorum van Jan Karel Lenstra. Onze eerste gezamenlijke publicaties waren voornamelijk bestemd voor vergelijkbare feestbundels, gekoppeld aan hoogtepunten als afstuderen, huwelijk en promotie – ik herinner mij vooral ‘Een pak met korte broek’, een titel die verwees naar de feestkleding ooit toegedacht aan zijn briljante jongere broertje Hendrik. En nu, zo’n dertig jaar later, beginnen we aan hoogtepunten als afscheid en pensioen.

Het kan verkeren. Jan Karel en ik hebben ooit een generiek en universeel bruikbaar In Memoriam opgesteld voor de prototypische nukkige geleerde (‘Voor wie zich de niet geringe moeite getroostte om hem beter te leren kennen werd hij een goede vriend, al bleef menig een zich verkijken op zijn af en toe wel heel aparte gevoel voor humor. Maar waar hij zulke hoge, vaak onhaalbaar hoge eisen stelde aan anderen, maakte hij het ook zichzelf niet gemakkelijk.’). Ik zie, met enige zorg, de toepasbaarheid daarvan aan de horizon opdoemen.

Een Liber Amicorum biedt actieve onderzoekers de mogelijkheid om een enkel niet eerder gepubliceerd pareltje alsnog een onderkomen te gunnen in de literatuur. Gene Lawler, Jan Karel en ik schreven in dat kader ooit het artikel ‘An algorithm to find this paper’, niet een van onze meest geciteerde publicaties. Maar helaas: mijn publicaties van de laatste tien jaar, voorzover al pareltjes, spelen zich af op terreinen waar Jan Karel zich in volle beleefdheid van distantieert, en echt plezier zou ik hem er al helemaal niet mee doen.

Laat ik dan de gelegenheid maar benutten om nog eens te getuigen van mijn bewondering voor wat hij in de loop van de afgelopen zestig jaar heeft bijgedragen aan zijn (en ooit ons) vakgebied. Nauwgezette toewijding en inzet, onuitputtelijke energie, hoge standaarden (‘hoge eisen...’), het zijn evenzovele kwalificaties die daarvan iets vastleggen en die een in de tijd constante factor vormen. Als ik stuit op een van de schaarse foto’s die onze gezamenlijke momenten in de jaren zeventig vastleggen, dan is hij onmiddellijk te vinden, meestal onverstoort een pijpje rokend. Het ontbreken van dat laatste is het enige wezenlijk waarneembare verschil met recenter beeldmateriaal.

Jan Karel heeft mij opgescheept met een levenslange norm van perfectionisme in taal en typografie. Eerste artikelversies van mijn hand waren gedoemd op ongeveer elk woord door hem gecorrigeerd te worden, en

vanaf de pre-word processor periode was hij de enige bij wie het typewerk in goede handen geacht werd te zijn. Zijn fenomenale pietluttigheid ter zake leverde uiteraard onberispelijke eindresultaten op; de enkele keer dat ik noodgedwongen op eigen benen stond (bij mijn proefschrift, bijvoorbeeld – onze promotor, Gijs de Leve, had ons het duo-proefschrift sterk ontraden) was het eerste wat ik zag bij openslaan van het allereerste gedrukte exemplaar een hinderlijke en alleszins vermijdbare drukfout.

Hij was zich wel bewust van deze gekte. Zijn grote held was de legendarische eerste directeur van het Mathematisch Centrum, A. van Wijngaarden, die een keer een tekst had afgekeurd omdat de punt aan het eind van een cursief getypte bijzin in een verder rechtop getypte hoofdzin cursief was uitgevoerd. Wie een dergelijke leerschool achter de rug heeft, hoeft zich niet te verontschuldigen voor bij vlagen excentriek gedrag.

En van dat laatste was af en toe zeker sprake. Zijn publieke optredens – uiteraard opgesierd met onberispelijke meer-kleuren ‘transparantjes’ – werden voorafgegaan en gevolgd door een noest doorwerken tijdens de voordrachten van andere sprekers, voornamelijk aan het in minuscuul handschrift bijwerken van een uitgebreide lijst lopende verplichtingen, in het bijzonder die welke voortvloeiden uit zijn onuitputtelijke reeks redacteur- en hoofdredacteur-schappen. Desalniettemin wist hij na afloop de inhoud van deze voordrachten uitstekend samen te vatten en van een kort, bij voorkeur dodelijk (‘hoge eisen...’) commentaar te voorzien. Het vakgebied mag zich gelukkig prijzen een dergelijke Arbiter Elegantiarum in zijn midden te hebben gehad en te houden.

Binnenkort gaat hij met pensioen. Eerder dan ik, dankzij de onverbiddelijke logica van de anciënniteit. Gaat hij met een minuscuul schaartje de geraniums onderhouden? Of mogen we ons verheugen op de uiteindelijke publicatie van het definitieve standwerk over scheduling theorie, waar wij samen met Gene Lawler toe besloten op de Lange Leidsedwardsstraat in Amsterdam, 35 jaar geleden? Ik hoop op het laatste, en zet mij bij voorbaat schrap voor zijn commentaar op mijn eerste versie van het voorwoord.

Alexander Rinnooy Kan